

Nr 56.

Ankom till riksdagens kansli den 28 april 1916 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till en Sveriges utsädesförenings filial i mellersta Norrland.

I en till riksdagen den 10 mars 1916 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 88, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till understöd åt Sveriges utsädesförening för en filial i mellersta Norrland å extra stat för år 1917 anvisa för filialens upprättande 1,500 kronor samt för uppehållande av verksamheten vid densamma 8,000 kronor eller tillsammans ett anslag av 9,500 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet tillåter sig utskottet hänvisa till berörda statsrådsprotokoll.

I detta sammanhang har utskottet till behandling förehaft två inom riksdagen väckta likalydande motioner, nr 99 i första kammaren av herr *Roman* m. fl. och nr 243 i andra kammaren av herr *Olofsson* i Digernäs m. fl., däri hemställts,

att riksdagen måtte för sin del — med bifall till Kungl. Maj:ts proposition, nr 88, vad den avser anordnande inom Västernorrlands län

Bihang till riksdagens protokoll 1916. 10 saml. 36 häft. (Nr 56—57.) 1

Motioner.

av en filial till Sveriges utsädesförening — för inrättande på lämplig plats inom Jämtlands län av antingen en självständig försöksanstalt eller ock en filial till Sveriges utsädesförening av enahanda omfattning och beskaffenhet som den ovan omförmälda inom Västernorrlands län, samt för uppehållande av verksamheten vid densamma för år 1917 på extra stat bevilja ett anslag av 5,000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för denna framställning, hänvisas till motionerna.

Utskottet.

Betydelsen av en rationellt bedriven och efter olika lokala förhållanden anpassad växtförädlingsverksamhet har med all önskvärd tydlighet ådagalagts genom det med statsmedel understödda praktiskt vetenskapliga arbete, som i sådant syfte under en följd av år utförts av Sveriges utsädesförening vid Svalöv.

Resultaten av detta föreningens utomordentligt gagnrika arbete för våra kulturväxters förädling synes emellertid av utredningen i ärendet att döma till huvudsaklig del kommit jordbruket i de södra och mellersta delarna av landet till godo. För dessa landsdelar lämpliga nya sorter hava nämligen vid Svalöv blivit uppdragna och allmänt spridda.

De nordligare landsdelarna torde däremot icke hava i önskvärd utsträckning kommit i åtnjutande av samma fördelar, beroende på att stammar av såväl sädesslag som vallväxter, vilka vid odling å Svalöv syntys hava förutsättningar för att lämpa sig för norra Sverige, vid odling därstädes icke motsvarat förväntningarna.

Emellertid torde Norrland i lika hög grad som övriga Sverige vara i behov av den hjälp, som vetenskapen uti ifrågavarande avseende kan lämna. Kravet på en utsträckning av växtförädlingen till landets nordliga delar synes därför fullt berättigat. Visserligen har såsom i ärendet erinrats utsädesföreningen inrättat en till Luleå förlagd filial, avseende verksamheten i Norrbotten. Förhållandena i såväl mellersta Norrland som ock inom Jämtlands län torde likväl vara av sådan art, att dessa landsdelars behov uti ifrågavarande avseende likväl enligt vad den förebragta utredningen i ärendet ger vid handen kan rätt tillgodoses endast genom en försöksverksamhet bedriven vid särskilda å lämpliga platser i dessa delar av landet förlagda växtförädlingsanstalter.

Inrättande av sådana anstalter anser utskottet därför välbetänkt.

Beträffande dessa anstalters organisation håller utskottet i likhet med departementschefen före, att desamma böra inrättas såsom filialer till svenska utsädesföreningen.

Enligt vad framgår av den i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen över utsädesföreningens ekonomiska förhållanden torde emellertid föreningen åtminstone icke nu vara i stånd att utan särskilt statsunderstöd anordna dylika växtförädlingsanstalter i Norrland såsom sina filialer.

Med hänsyn härtill har Kungl. Maj:t, som ansett att för närvarande blott en till Västernorrlands län förlagd växtförädlingsanstalt borde komma ifråga, föreslagit anvisande åt utsädesföreningen för detta ändamål av särskilt statsbidrag. Det härför beräknade beloppet synes utskottet väl avvägt.

Anstaltens förläggning såsom ifrågasatts till Holms säteri i sistnämnda län föranleder icke någon utskottets erinran.

Vad härefter beträffar de i ämnet väckta motioner, så avse dessa utöver inrättande av en filial inom Västernorrlands län anordnande redan under år 1917 inom Jämtlands län antingen av en självständig försöksanstalt eller ock av en filial till Sveriges utsädesförening.

Utskottet delar på sätt även ovan nämnts till fulla motionärernas uppfattning rörande behovet av en speciellt för Jämtlands län avpassad växtförädlingsanstalt. Den mellan Jämtland och det övriga Norrland förefintliga olikheten med avseende å såväl klimat som jordmån torde nämligen påkalla, att en grundlig och effektiv försöksverksamhet i berörda syfte igångsättes jämväl inom detta län.

Av de av motionärerna ifrågasatta två alternativen rörande anstaltens organisation, så håller utskottet såsom jämväl ovan antytts före, att det senare alternativet bör föredragas. — Emellertid torde enligt utskottets förmenande frågan om inrättande av en växtförädlingsanstalt särskilt för Jämtlands län böra göras till föremål för utredning, och kan utskottet därför icke biträda motionärernas framställning om statsanslag för detta ändamål redan från och med år 1917.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen må
dels med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande framställning till understöd åt Sveriges utsädesförening för en filial i mellersta Norrland å extra stat för år 1917 anvisa för filialens upprättande 1,500 kronor samt för uppehållande av verksamheten vid densamma 8,000 kronor eller tillsammans ett anslag av 9,500 kronor;

dels ock i anledning av ifrågavarande motioner i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning och förslag rörande upprättande snarast möjligt på lämplig plats inom Jämtlands län av en filial till Sveriges utsädesförening.

Stockholm den 28 april 1916.

På jordbruksutskottets vägnar:

RAOUL HAMILTON.

Närvarande: herrar greve Hamilton, Ericsson, Petersson, P. Alfred, Holmquist, Lindblad, Hellström, Linders, Åkerlund, Nilsson i Tånga, Öberg, Sjöblom, Nilsson i Linnås, Lundström, Barthelson, friherre De Geer och Fagerlin.
